

tani lépések ismertetése. Nem valószínű, hogy a tanulók geometriai kivétéssel megértenék a nézeti ábrázolást. Írásvetítővel vagy diavetítővel bemutatott szemléltető példa hatásosabb lehet. A fejezet javaslatokat közöl tanulmányi sémákra is.

Az Útmutató – kisebb hiányosságai ellenére is – jól szolgálja feladatát, az órák megtervezésekor kiindulásként szolgál minden kisegítő iskolában tanító pedagógus számára. A magyar nyelv és irodalom tantárgy útmutatója pedig értékes tanácsokat, megszívlelendő javaslatokat ad minden alsó tagozatban tanító pedagógusnak, hisz hasonló munka a második, harmadik és negyedik osztályos anyanyelvi nevelés köréből nem jelent meg.

Tankönyvkiadó, Budapest, 1984.

DR. GALGÓCZI LÁSZLÓNÉ

Barta Gábor–Hegyi Klára–Kertész István:

EMBEREK ÉS SZÁZADOK

Történelmi források a kezdetektől 1711-ig
A szakmunkásképző iskolák 1. osztálya számára

Régmúlt századok szólnak meg a történelmi olvasókönyv lapjain. Az őskor és az ókor történetéből, a magyarok életének legrégebb emlékeiből, a középkori magyar állam és az európai feudalizmus történetéből válogatott források gyűjteményét veszi kézbe az olvasó. Az egykor élt emberek mindennapi élete, szokásai, települési viszonyai, kultúrája, békés hétköznappjai és a háborúk borzalmait elevenednek meg a kötet lapjain a kortársak tollából, építők műveiből és történészek munkáiból válogatott írások nyomán.

A szakmunkásképző iskolák számára annyira hiányt pótló forrásgyűjtemény három részre tagolható:

Az ősközösségi társadalomról, az első osztálytársadalmak koráról, a görög és római rabszolgatartó társadalmak életéről, valamint a feudális társadalom koráról szóló forrásszemelvényeket Kertész István állította össze;

A magyarok eredetéről, a honfoglalásról, az államalapítás koráról és a magyar feudalizmus évszázadairól szóló forrásokat 1526-ig Barta Gábor válogatta;

A feudalizmus felbomlása, a tőkés gazdálkodás kialakulása korának és a magyar történelem 1526–1711 közötti korszakának forrásszemelvényeit Hegyi Klára rendszerezte.

Jól tudjuk, hogy az ősközösség történetéből igen kevés forrás áll rendelkezésünkre. Ezek közül válogatta a forrásszemelvények közreadója a leglényegesebbeket, a 14–18 éves tanulók számára érdeklődésre számotartó érdekes részleteket. Munkájában támaszkodott a régészeti kutatások eredményeire, igyekezett életközelphez hozni az elvont tényeket.

Az első osztálytársadalmakról szóló rész a szemelvények gyűjteményében talán a legjobban olvasható, élvezhető irodalom. A jól sikerült válogatás mellett a képanyag is szemléletesen szolgálja a könnyebb és jobb megértést, az irodalmi élvezetet.

A görög és római történelemből válogatott szemelvények főbb erénye az igényesség. A korszak legmarkánsabb, legjellemzőbb részleteinek, ún. kulisszatitkainak közreadása – történelmi és irodalmi telitalálat! Szolgálja mind az érdeklődés felkeltését, mind a tudományosabb szemlélet kialakítását.

Jól illeszkedik a gyűjteménybe a „Pillantás a középkor évszázadaiba” – című válogatás. Valóságos fogalommagyarázatot ad laikusnak, szakértőnek egyaránt.

A forrásszemelvények legnagyobb részét – szerencsésen – a magyar történelemből vett képek, rajzok, idézetek, részletek teszik ki. Mind a kronológiai elrendezés, mind a lényeges részek kiemelése, mind a képek és táblázatok alkalmazása igen jó, módszeres. A közölt szemelvények nemcsak oktatnak, NEVELNEK is!! Bepillantást engednek a magyarság évszázados küzdelmeibe, példát mutatnak a hősiesség, a hazaszeretet terén.

Külön kell szólni a művelődéstörténeti szemelvényekről. Mind időrendi elhelyezésük, mind nagyszerűen válogatott tartalmuk alkalmas arra, hogy az olvasó ne tankönyvként forogassa, hanem izgalmas olvasmányként élvezze valamennyit.

A történeti szemelvényeket a magyar királyokról szóló időrendi táblázat zárja. Évszámait olvasva nosztalgiával gondolok középiskolás koromra azzal a megállapítással: talán nem is volt olyan hiábavaló!! Ma sem az!!

A forrásszemelvények kép- és illusztrációanyaga jól illeszkedik a közölt részekhez, a jobb és könnyebb megértést segíti elő.

Tankönyvkiadó, Budapest, 1984.

DR. BERKES MIKLÓS

Dr. Füle Sándor:

A SZÜLŐK ÉS AZ ISKOLA

Az utóbbi időben a társadalmi feladatok megoldásában egyre nagyobb hangsúlyt kap a család, a családdal való együttműködés. Így történt ez a fiatal nemzedék formálásában, a nevelésben is. Tekintettel arra, hogy a gyermekek, a fiatalok gondozását, védelmét, nevelését ma is döntő mértékben a családok látják el, a társadalom szempontjából a családok magatartása nem „magánügy”, és a családi nevelés segítése napjaink egyik fontos pedagógiai feladata. Ugyanakkor egy korszerű közoktatás-nevelési rendszer megkívánja, hogy az iskola és a család, a pedagógusok és a szülők rendszeresen és harmonikusan dolgozzanak